

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Päätöspäivämäärä 16.12.2025

Lahden kaupunki, Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta, 16.12.2025

Lausunto valtioneuvoston asetukseen valtionavustuksesta työvoimaviranomaiselle työttömien nuorten työllistämiseen

4792/03.00.00.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

työllisyysjohtaja Taisto Tuominen, puh. 044 482 6976

Päätös

Esittelijä

elinvoimajohtaja Laavi Elina

Päätösehdotus

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi työllisyyspalvelujen antaman lausunnon ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustukseksi työvoimaviranomaiselle työttömien nuorten työllistämiseen.

Perusteluosa

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta työvoimaviranomaiselle työttömien nuorten työllistämiseen. Ehdotetulla valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin vuoden 2025 kolmanteen valtion lisätalousarvioesitykseen sisältyvän määrärahan käyttämisestä valtionavustuksena. Valtionapuviranomaisena toimisi Uudenmaan elinvoimakeskus ja valtionavustuksen maksatuksen ja takaisinperinnän tehtävät hoitaisi Työllisyys-, kehittämis- ja hallintokeskus. Työvoimaviranomainen päättäisi avustuksen käyttämisestä.

Työvoimaviranomainen voisi käyttää rekrytointiavustusta, jos yritys sitoutuu työllistämään alle 30-vuotiaan työttömän henkilön vähintään kuuden kuukauden ajaksi. Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä olisi, että työtön nuori on alle 30-vuotias työvoimaviranomaisen ja yrityksen välillä tehtävän sopimuksen tekohetkellä ja että hän on ollut työttömänä vähintään kuusi kuukautta ennen edellä mainitun sopimuksen tekohetkeä välittömästi edeltäneiden seitsemän kuukauden aikana. Poikkeuksena olisivat alle 30-vuotiaat nuoret, jotka ovat suorittaneet vain perusopetuksen oppimäärän. Heidän osaltaan edellytyksenä olisi edellä mainitun sopimuksen tekohetkellä alle 30 vuoden ikä ja vähintään kolmen kuukauden työttömyys.

Ehdotetulla asetuksella säädettäisiin avustuksen tarkoituksesta, määritelmistä, valtionavustuslajista, avustuksen myöntämisen ja käyttämisen edellytyksistä sekä hyväksyttävistä kustannuksista, valtionapuviranomaisesta, valtionavustuksen käytöstä annettavasta selvityksestä, raportoinnista ja asetuksen voimaantulosta.

Asetuksen on ehdotettu tulevan voimaan 1.1.2026 ja olevan voimassa 31.12.2027 saakka. Työvoimaviranomaisen tulee laatia hakemus avustuksen saamiseksi.

Työllisyyspalvelut antoi seuraavan lausunnon asetusehdotuksesta lausuntopalvelussa 21.11.2025.

Lahden kaupungin työllisyyspalvelujen lausunto

Lahden kaupunki antaa seuraavat huomiot ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi valtionavustuksesta työvoimaviranomaiselle työttömien nuorten työllistämiseen. Lahden kaupunki pitää esitystä nuorille suunnattuun työllistämistukeen yleisesti ottaen kannatettavana. Tuki voi parhaimmillaan luoda uusia työmahdollisuuksia ja täydentää jo käytössä olevia tuki- ja palvelumuotoja. On hyvä, että ehdotus antaa työvoimaviranomaisille mahdollisuuden kohdentaa avustus siten, että se tukee alueen erityispiirteitä ja –tarpeita.

2 §: Määritelmät

2) tuella työllistettävän nuoren ei edellytetä esityksen mukaan olevan rekisteröityneenä työnhakijana työvoimaviranomaisella, vaan pelkästään työttömänä eli työtä vailla olevana. Tuen sujuvan käytön näkökulmasta olisi tärkeää, että kohderyhmänä olisi työvoimaviranomaisen asiakkaina olevat työnhakijat.

5 §: Avustuksen käyttämisen edellytykset

Nuorten työllistämistuen toteuttaminen valtionavustuksena tässä muodossa, että työvoimaviranomaiset joutuvat tekemään sopimuksia yritysten kanssa valtionavustuslain 7§:n 3 momentin mukaisesti, ei ole norminpurun hengen mukaista, vaan lisää työvoimaviranomaisten byrokratiaa ja monimutkaistaa prosessia.

Tukikokonaisuuden selkeyden vuoksi olisi ollut kannatettavaa lisätä nuorten työllistämistuki yhdeksi tukilajiksi palkkatuen ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen rinnalle suoraan työnantajan haettavaksi YA-TE-järjestelmään, ja työvoimaviranomaiset olisivat voineet hakea maksettuja avustuksia takaisin valtiolta jälkikäteen.

Mikäli hakemis- ja maksatuskäytäntö toteutetaan ehdotetun mukaisesti, on ehdoton edellytys, että laadittavaan valtionavustuslain mukaiseen sopimukseen sisältöineen tulee antaa työvoimaviranomaisille mallipohja, jossa on otettu huomioon kyseessä olevan tuen erityispiirteet. Tämä on tärkeää, jotta taataan tuen käyttäjien yhdenvertaisuus alueilla sekä se, että kaikki valtionavustuslain mukaiset ehdot täyttyvät.

6 §: Hyväksyttävät kustannukset

Kustannusten aiheutumisen ajanjakson määrittely kaipaa selkiytystä.

Ehdotettuun asetukseen on kirjattu: "Valtionavustusta voidaan myöntää 5 §:n 2 kohdassa tarkoitettuihin kustannuksiin, jotka aiheutuvat työvoimaviranomaiselle avustuksen myöntämisaikankohdan ja 30 päivänä huhtikuuta 2027 välisenä aikana yrityksessä toteutuneesta työllistämisestä, josta työvoimaviranomainen on sopinut tämän asetuksen tarkoittamalla tavalla yrityksen kanssa."

Perustelumuistiossa on kirjattu: "Ajanjakso koskisi työllistämistä, mutta ajanjaksoon kohdentuva palkanmaksu ja tähän perustuva avustuksen maksatus yritykselle voisi tapahtua tämän ajanjakson jälkeenkin."

Lahden kaupunki toteaa, että työvoimaviranomaisille tulee antaa yksiselitteiset määräajat avustuksen käyttöön ja maksatuksiin liittyen eikä kirjauksiin saa jäädä tulkinnan varaa. Olennaisia tietoja ovat mm. mihin mennessä avustuksella tuettujen työsuhteiden tulee toteutua, mihin mennessä tuella työllistettyjen nuorten palkanmaksun tulee toteutua, mihin mennessä työvoimaviranomaisen maksatus yritykselle tulee toteutua ja mihin mennessä työvoimaviranomaisen tulee hakea maksatusta valtiolta.

8 §: Selvitys valtionavustuksen käytöstä ja raportointi

Tuen maksaminen työvoimaviranomaisille jälkikäteen aiheuttaa haasteita työllisyysalueilla, kun määrärahat, joilla tuki maksetaan työnantajille, tulee löytää omista budjeteista. Talousarviovalmistelut vuodelle 2026 ovat kunnissa jo pitkällä.

Tuen hakemisen ja maksatuksen tulisi olla työvoimaviranomaisille mahdollisimman yksinkertaista. Koska nuorten työllistämistuen hakemista ja maksatusta ei viedä YA-TE-järjestelmään, tulee työvoimaviranomaisten ratkaista tuen maksaminen yrityksille omissa järjestelmissä. Tämä voi aiheuttaa haasteita ja lisätyötä alueilla, joissa ei ole muita tukien maksamiseen käytettäviä järjestelmiä tai prosesseja.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Elinvoima- ja hyvinvointilautakunta

Päätöspäivämäärä 16.12.2025

Toimenpiteet

-